

Българска платформа за
международно развитие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

Миграция и Цели за устойчиво развитие

Документ за журналисти

ЛИЦАТА на МИГРАЦИЯТА

Тази публикация е съставена от
Българската платформа за международно развитие.

Автор:
Нанси Борисова

Публикацията е част от тригодишен проект „Лицата на миграцията“, Цели за устойчиво развитие и миграция – мултиплаери и журналисти се обръщат към вземащите решения и гражданите на ЕС, финансиран от Европейската комисия. Целта е да се повиши осведомеността върху Целите за устойчиво развитие, миграцията и връзката между тях.

Проектът „Лицата на миграцията“ се изпълнява от:
Водеща организация - Diakonie ECCB;
партньори – Bulgarian Platform for International Development (Bulgaria);
Global Call to Action Against Poverty (Belgium);
Federazione Organismi Cristiani Internazionale Volontario (Italy);
ActionAid Hellas (Greece);
Ambrela – Platform for Development Organisations (Slovakia);
Povod (Slovenia).

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

Този документ е изготвен с финансовата подкрепа на Европейския съюз. Съдържанието на документа е отговорност единствено на Българската платформа за международно развитие и в никакъв случай не може да бъде считано за отразяващо позицията на Европейския съюз.

Тази публикация е част от проект „Цели за устойчиво развитие и миграция – мултиплаери и журналисти се обръщат към вземащите решения и гражданите на ЕС“, който се реализира в рамките на програма „Образование за развитие и повишаване на осведомеността“ (DEAR) на Европейската комисия.

Липса на институция, отговорна за интеграцията и на условия, които да улесняват усядането у нас

Мнозина от хората, прекрачили прага на България в търсене на убежище и най-вече сигурност, попадат в лабиринт от агенции и дирекции, които поставя сериозни предизвикателства пред усядането им у нас и тяхната интеграция. Получаването на статут им гарантира права само на хартия, но какво се случва в действителност?

Според редица представители на неправителствения сектор след приключване на процедурата по предоставяне на статут, се получава институционален вакуум. Чужденците, получили право да останат в страната, би трябвало да се ползват с правата на български граждани, но вместо това липсва специализирана подкрепа във всички основни сфери – трудова ориентация и намиране на работа, социално подпомагане, социални услуги, достъп до жилищни условия и т.н.

НПО не могат да заместят държавата, тъй като чужденците не са компактно разположени, трудно получават възможност да живеят с легална регистрация и реално стават невидими не само за търсещите ги активисти, но и за институции като Агенция за социално подпомагане и Бюрата по труда.

Напредък има в сферата на образованието и то за търсещите убежище, на които ДАБ осигурява курсове по български език. Въпреки това тяхната ефективност е под въпрос, тъй като няма оценка за измерване на резултатите и продължителността им за всеки чужденец остава нефиксирана.

Достъпът до образование остава един от ключовите фактори за интеграция заедно с осигуряването на жилище. Нещо повече, адресната регистрация е условие за достъп до всички останали права и услуги, които могат да бъдат използвани. Наред с това липсата на целево финансиране за създаване на условия за включване на получените статут в пазара на труда, също допринася за слабата интеграция и превръщането на държавата ни в транзитна страна за миграция.

Защо това е проблем?

Данните за България от 2019 г. сочат, че общият брой на имигранти у нас е 168.5 хиляди, от тях броят на бежанците е 21.8 хиляди. Междувременно 1.5 млн. българи живеят извън България.¹ Губим ценен капитал не само заради големия брой сънародници, напускащи страната ни, но и заради липсата на добра интеграционна политика към навлизащите у нас. През 2019 г. лицата, потърсили закрила са 2070, като едва на 174 от тях е предоставен статут на бежанци².

Експертите говорят за „нулеви години“ в интеграцията на бежанците още от 2014 г. насам и отчитат непоследователност и стихийност в приемането на стратегически документи и при разработването на програми³.

Непоследователност се вижда в търсенето на практически решения. Така например на 12 август 2016 г.

¹ Източник: https://migrationdataportal.org/?i=stock_abs_&t=2019&cm49=100

² Източник: Държавна агенция за бежанците. На адрес: http://www.aref.government.bg/sites/default/files/uploads/docs/2019-12/statistika-DAB_2019_11.pdf

³ Иларева, В. (2017) Нулева интеграция за бежанците. Икономист, 1.01.17. Кръстева Анна. Изследовател и автор – Българският миграционен парадокс. Миграция и развитие в България. НКФ „Каритас България“, София, 2019, с. 33.

с постановление Министерски съвет приема Наредба за условията и реда за сключване, изпълнение и прекратяване на споразумение за интеграция на чужденци с предоставено убежище или международна закрила. На 31 март 2017 Наредбата бива отменена. На 19 юли 2017 г. правителството приема нова Наредба по същите въпроси. Тази нова интеграционна политика премества фокуса върху местната власт – кметовете и общините. За съжаление поради „липсата на интерес и дори отказ на общините да се ангажират с интеграцията дори на малък брой бежанци“ интеграцията не се случва.

Анализът на случаи в хода на проучването към проекта, алармира за лошо отношение от страна на приемните центрове за бежанци. Едно от интервюираните лица е било не само свидетел на насилие, но и жертва на полицаи и персонала в централите.

Изводи

Подобряването на миграционната и интеграционна политика на страната ни е не само в унисон с Целите за устойчиво развитие на ООН и с редица международни пактове, по които България е страна, но и ще помогне за по-ефективното усвояване на човешкия капитал.

По думите на Генералния директор на Международната организация за миграция „Огромният дял от миграцията е безопасна, законна, подредена - и е не само неизбежна, но и полезна...Тоест, не трябва да се фокусираме върху усилията за спиране на миграцията, а върху създаването на условия,

при които тя е избор, а не необходимост и се осъществява по законови канали и действа като катализатор за развитието⁴. В този ред на мисли представителите на гражданския сектор смятат, че трябва да се създаде структура или отдел, който да предлага подкрепа за интеграция и да се разработи координационен механизъм за съвместна работа със съответните институции. Всеки чужденец, получил статут у нас, трябва да разполага с наръчник на съответния език преди излизането му от бежанските центрове.

Сред приоритетите на съответните власти се очаква да бъде и разработването на механизъм за комуникация между звената на Агенцията по заетостта и тези на Агенцията за бежанците за безпроблемно и навременно включване на получилите статут в програмите на Бюрата по труда. До момента за намирането на работа чужденците разчитат на личните контакти на социалните работници и волята им за подкрепа и не могат да се възползват от съответните програми, тъй като от тях най-често облаги получават безработните български граждани заради липсата на езикова бариера.

Правозащитниците апелират още за по-добра жилищна политика, социална подкрепа и достъп до образование за всички представители на трети страни у нас.

4 STATEMENT William Lacy Swing, Director General International Organization for Migration Thematic session 2: Addressing drivers of migration, including adverse effects of climate change, natural disasters and human-made crisis, through protection and assistance, sustainable development, poverty eradication conflict prevention and resolution. Panel 1: Sustainable development and poverty eradication 22 May 2017, UN Headquarters, New York
https://www.iom.int/sites/default/files/our_work/ODG/GCM/Director-General-Statement-Second-Informal-Thematic-Consultation.pdf

Българска платформа за
международно развитие

Българска платформа за международно развитие
София 1504
бул. „Ал. Дондуков“ № 67, Етаж 1
Имейл: bpid@bpid.eu
Интернет сайт: www.bpid.eu

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

Този документ е изготвен с финансовата подкрепа на Европейския съюз. Съдържанието на документа е отговорност единствено на Българската платформа за международно развитие и в никакъв случай не може да бъде считано за отразяващо позицията на Европейския съюз.

Тази публикация е част от проект „Цели за устойчиво развитие и миграция – мултиплаери и журналисти се обръщат към вземащите решения и гражданите на ЕС“, който се реализира в рамките на програма „Образование за развитие и повишаване на осведомеността“ (DEAR) на Европейската комисия.

www.bpid.eu

